

ELMÉLKEDÉS - KVT 2011.

Lk 6,27-38:

„Nektek azonban, akik hallgattok engem, azt mondom: szeressétek ellenségeiteket!...”

... de kik az én ellenségeim? Lehet-e egy rendes keresztény embernek ellensége? A másik oldalról viszont: célunk lehet-e az, hogy ne legyen ellenségünk? Hogy meghúzódjunk, kis emberek legyünk? Az idei KVT hívószava ez: „Arról ismerjenek meg benneteket...”. Miről ismerjenek meg bennünket?

Sánta Ferenc: Az ötödik pecsét (részlet):

„– Szóval – mondta Kovács, és előrehajolt az asztalnál –, énszerintem azért nem helytálló a kérdés, mert nemcsak úgy lehet valaki tisztességes ember, ha éppenséggel olyan életet él, mint az a Gyugyu, és nemcsak akkor lehet gazember, ha éppenséggel olyan, mint az a másik, az a Tomotaki, vagy hogyan hívják az illetőt. Én igazán távol állok a Kakatititől, de azért nem merném azt mondani, hogy teljesen kifogástalan ember volnék. Ami pedig azt illeti, egyáltalán nem vagyok olyan körülmények között, mint az a Gyugyu, és mégsem mondanám azt, hogy gazember vagyok. Nem tudom, sajnos, jobban megmagyarázni, de azt akarom mondani vele, hogy én egyszerű, kis ember vagyok, ha szabad így mondanom, és nem vagyok sem nagyon jó, de gazember sem vagyok azért, és csirkefogó sem vagyok. Olyan ember vagyok, mint a többi! És ha elgondolkozom rajta, mi, azt hiszem, mindannyian olyan emberek vagyunk itt, mint a többi. Nem parancsolunk a világon senkinek, uralkodni még kevésbé uralkodunk bárkin is...

– Erről megkérdezhetné a Béla kolléga feleségét! – szolt Király, és elnevette magát.

– Na, csak hallgassunk, gyermekem, jó? – mondta Béla kolléga.

– Mindannyian olyan emberek vagyunk... – folytatta az asztalos –, mint a többi nem tudom, hány millió! Nem vagyunk sem jobbak, sem rosszabbak, s én azt hiszem, ez nem is megvetendő dolog! Ember, ugyebár, nincs hiba nélkül. Minden azon múlik, hogy van-e annyi jó tulajdonság benne, hogy a hibáival szemben ne maradjon alul. Valahogyan így akarom mondani. Nem tudom, hogy meg lehet-e érteni?

– Mi az hogy! – mondta a vendéglős. – Nem lopunk mozdonyt, és nem piszkolunk az asztalra. Slussz-pássz!

– Erről van szó! – mondta Király

– Igen! Valahogyan így akarom mondani én is... – mondta Kovács, némileg felbátorodva a helyeslésektől –, nem ütjük az orrunkat olyan dolgokba, amihez semmi közünk, éljük a magunk mindennapi életét, hol jobban, hol rosszabbul... és hát, kérem szépen, ennyi az egész! Elmegy felettünk az idő, ugyebár, és ha eltűnünk majd, senki nem fog tudni rólunk, hogy kik is voltunk tulajdonképpen, nem írnak majd rólunk a könyvekben, voltunk, és ezzel vége mindennek. Nem csinálunk semmi nagy dolgot, ahogyan mondani szokták, nem voltunk sem hősök, sem gazemberek, csak próbálgattunk megélni úgy, hogy senkinek baja ne legyen velünk, és lehetőleg mi se okozzunk bajt senkinek. Ennyi az egész...”

Azt gondolom, a Jézustól tanult küldetés birtokában nem lehet az az életcélunk, hogy kis-emberek maradjunk, hogy „ne lopjunk mozdonyt”. De az sem lehet célunk, hogy nagyemberek legyünk. Jézus valószínűleg tudta, hogy tanítására a legnagyobb veszélyt nem az ellenségei, a farizeusok és az őt elpusztító államhatalom jelenti, hanem az az ötezer csodaváró férfi, akik őt királlyá akarják tenni. (Nota bene: holnap Krisztus Király ünnepe!) Nekünk sem lehet az a célunk, hogy nagyot szóljunk. De a magot hintenünk kell. Ezzel sohasem állhatunk le.

De ki is az én ellenségem? Az, akiről tudom, hogy semmi jót nem várhatok tőle. De vajon lehet-e ez a tudásunk, ítéletünk valaha is biztos, megalapozott?

Karel Čapek: Az utolsó ítélet (önkényesen válogatott részletek):

„Kugler, a többszörös elfogatóparanccsal körözött, és egy egész csendőr- és detektívhadserg elől menekülő sokszoros gyilkos kijelentette, hogy nem kapják el, és nem is kapták el, legalábbis élve nem. Az utolsó, azaz sorrendben kilencedik gyilkos tette az volt, hogy lelőtte a csendőrt, aki el akarta fogni. A csendőrt leterítette ugyan, de ő maga is kapott hét golyót, és a hét közül három halálos volt. Ezzel Kugler megmenekült a földi igazságszolgáltatás elől. (...)

Végre elérkezett Kugler számára is az elkerülhetetlen utolsó ítélet órája. Mivel az égben állandóan kivételes állapot van, Kugler a tanács elé került, és nem az esküdtszék elé, mint ahogy azt tettei alapján talán elvárta volna. A tárgyalóterem berendezése egyszerű volt, akárcsak a földön; csak - bizonyos könnyen érthető okokból - hiányzott belőle a kereszt, amely előtt a tanúkat esketni szokták. A bírák négyen voltak, csupa öreg, szigorú és unott arcú, érdemdús tanácsos. A formások kissé unalmasan folytak le: Ferdinand Kugler, foglalkozás nélküli, született ekkor és ekkor, meghalt... S ekkor kiderült, hogy Kugler nem ismeri halála dátumát; mindjárt látta, hogy ez a mulasztás kedvezőtlen színben tünteti fel őt a bíróság szemében, és ezért megcsöknyösödött.

- Miben érzi magát bűnösnek? - kérdezte az elnök.

- Semmiben - felelte Kugler dacosan.

- Hát akkor vezessék be a tanút - sóhajtott az elnök.

A terembe (...) egy jól megtermett, sőt egyenesen óriás aggastyán lépett be. A bírák mind felálltak, s akarata ellenére, szinte megbűvölten felállt Kugler is. A bírák csak akkor ültek le megint, amikor az aggastyán helyet foglalt Kuglerral szemben.

- Mindentudó Isten - kezdte az elnök -, az Utolsó Tanács önt tanúként idézte meg, hogy vallomást tegyen Ferdinand Kugler ügyében. Lévéen ön a Legigazmondóbb, a bíróság eltekint megeskütésétől. A tárgyalás gyors lefolytatása érdekében csupán arra kérjük, hogy a tárgyhoz tartsa magát, és ne térjen ki olyan részletekre, amelyek nem törvényellenes jellegűek. És maga, Kugler, ne szakítsa félbe a tanú vallomását. Mindent tud, tehát fölösleges bármit is tagadni. Kérem a tanú urat, tegye meg vallomását.

Mindezt elmondván, az elnök kényelmesen az asztalra könyökölt, nyilván felkészülve arra, hogy a tanú sokáig fog beszélni. A legöregebb szavazóbíró alvásra rendezkedett be, a jegyzőkönyvvezető angyal pedig kinyitotta az élet könyvét.

Isten tanú enyhén köhintett, és beszélni kezdett:

- Igen, Ferdinand Kugler. Ferdinand Kugler egy gyári tisztviselő fia, elrontott gyerek volt; hej, fiú, de sokat rosszkodtál! Édesanyját nagyon szerette, de szégyellte kimutatni szeretetét, és ezért dacos és szófogadatlan volt. Emlékszel, hogy beleharaptál édesapád ujjába, amikor meg akart verni, mert rózsát loptál a jegyzőék kertjéből?

- Az adótiszték Irmájának loptam - emlékezett Kugler.

- Tudom - mondta Isten. - Irma hétéves volt akkor. (...) Te meg tizenéves éves korodban már részegeskedtél, és elszöktél hazulról. Apád belepusztult a bánatba, anyád kisírta a szemét, kishúgod Martička nem kapott férjet, mert senki sem akarta elvenni egy tolvaj testvérét. (...)

- Tanú úr, szíveskedjék a tárgyra térni. Gyilkolt a vádlott?

Isten tanú a fejét ingatta.

- Kilenc embert ölt meg. Az elsőt verekedés közben. Ezért börtönbe csukták, és ott egészen elromlott. Másodiknak hűtlen szeretőjét ölte meg. Ezért halálra ítélték, de megszökött a börtönből. Harmadik áldozata egy öregember volt, akit kirabolt, a negyedik egy éjjeliőr, az ötödik és hatodik egy öreg házaspár; baltával verte őket agyon, és csak tizenhat koronát talált náluk, pedig húszezer koronájuk volt elrejtve.

Kugler felugrott:

- Kérem szépen, holt volt elrejtve?
- A szalmazsák alatt - felelte Isten -, egy vászonzacskóban. Ott tartották az öregek a pénzüket, amit uzsorával és zsugorisággal szereztek. A hetedik embert Amerikában ölte meg; honfitársa volt, új bevándorló, és tanácstalan, mint egy gyermek.
- Hát a szalmazsákba dugták - suttogta Kugler elképedve.
- Igen - mondta a tanú. - A nyolcadik embert, egy járókelőt, azért lőtte le, mert véletlenül az útjába került, amikor üldözték. Akkor éppen csonthártyagyulladás volt, és valósággal őrvjögött a fájdalomtól. Sokat szenvedtél te, barátom! Utolsó áldozatát, egy csendőrt, néhány perccel a halála előtt terített le.
- Miért gyilkolt? - kérdezte az elnök.
- Azért, amiért mások - felelte Isten -: haragból, pénzsóvárságból, megfontoltan és ötletszerűen, néha élvezettel, néha szükségből. Nagylelkű volt, és néha segített az embereken. Jó volt a nőkhöz, szerette az állatokat, és megtartotta a szavát. Adjam elő a jótetteit?
- Köszönöm - felelte az elnök -, nem szükséges. Vádlott, óhajt valamit felhozni a védelmére?
- Nem - felelte Kugler közönyösen, mert most már minden mindegy volt neki.
- A bíróság tanácskozássra vonul vissza - jelentette be az elnök, és a négy tanácsos eltávozott. Isten és Kugler a tárgyalóteremben maradt.
- Kik ezek? - kérdezte Kugler, s fejével a távozókat intett.
- Emberek, mint te - mondta Isten. - A földön bírások voltak, hát itt is ítélik meg.
- Kugler a körmét rágta.
- Azt hittem... vagyis, hát hiszen nem nagyon törődtem vele, de... azt vártam volna, hogy ön fog ítélni, ön, mint... mint...
- Mint Isten - fejezte be a hatalmas öreg. - De hát látod, éppen ez az... Mivel mindent tudok, nem ítélni lehetek. Ez lehetetlen volna. (...)
- Bocsásson meg - bátorodott fel Kugler -, de ön elfelejtette megmondani, hogy Chicagóban agyonlöttem azt a nyavalyás Teddyt.
- Á, dehogy lőttem agyon - magyarázta Isten -, Teddy felépült a sebéből, és ma is él. Én tudom, hogy besúgó, de egyébként jó ember az, barátom, és nagyon szereti a gyerekeket. Ne hidd, hogy valaki minden ízében aljas lehet.
- Tulajdonképpen miért nem ön... miért nem te magad ítélsz, Isten? - kérdezte Kugler elgondolkozva.
- Azért, mert mindent tudok. Ha a bírások igazán minden, de minden körülményt ismernének, akkor ők se tudnának ítélni; csak mindent megértenének, de úgy, hogy belefájdulna a szívük. Hogy is ítélni lehetnék én fölötted? A bíróság csak a gonosztetteidről tud; de én mindent tudok rólad. Mindent, Kugler. És ezért nem ítélni lehetek fölötted.
- Akkor miért ítélni lehetnek... ezek az emberek... az égben is?
- Azért, mert az ember az emberé. Én, mint látod, csak tanú vagyok; de a büntetésről, tudod, a büntetésről emberek döntenek... (...)"(Zádor András fordítása)

Istenem! Arra kérek, hogy ne rettenjünk vissza a konfliktusoktól, ha tanúságot kell tenni rólad, viszont sose skatulyázzunk be másokat ellenségnek. De nem vagyunk tökéletesek, lehet, hogy ezt mégsem fogjuk tudni elkerülni. Ha így lesz, mindig jusson eszünkbe: „Tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék, Áldjátok átkozókat, imádkozzatok gyötrőitekért!” Ámen.

Bajnok Kristóf

Elhangzott 2011. november 19-én, a Bokor közösségvezetőinek találkozásán, a 2011. évi KVT-n